

CAMERATOEZICHT IN HILVERSUM

Evaluatierapport

door

Rodney Haan
Marielle Jansen
Iris Versprille
Joeri Vig

versie

Definitief

Referentie

MJN

Utrecht, juni 2017

INHOUDSOPGAVE

Cameratoezicht in Hilversum
versie Definitief
pagina 3/24

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doelstelling, onderzoeksvragen en bronnen	4
1.3	Leeswijzer	5
2	Toepassing	6
2.1	Relatie met flankerend beleid	6
2.2	Invloed op surveillance en reactie op incidenten	6
2.3	Samenwerking met partners	7
2.4	Toekomstige ontwikkelingen	7
2.5	Conclusie	8
3	Opbrengsten	9
3.1	Registraties	9
3.2	Ervaringen beroepsmatig betrokkenen	12
3.3	Ervaringen bewoners en UITGAANSPUBLIEK	12
3.4	Conclusie	17
4	Uitgangspunten	18
4.1	Uitgangspunten rechtmatig gebruik	18
4.2	Proportionaliteit	18
4.3	Subsidiariteit	19
4.4	Privacy	19
4.5	Conclusie	19
5	Conclusie en aanbevelingen	21
5.1	Conclusie	21
5.2	Aanbevelingen	22
Bijlage 1		23

1.1 AANLEIDING

Sinds september 2012 is er in uitgaansgebied De Groest in Hilversum cameratoezicht. Eind 2012 werden er zes camera's geïnstalleerd, eind 2013 zijn er ook op de routes van en naar het uitgaansgebied nog negen camera's opgehangen. In 2014 is daar nog een camera bijgekomen die gericht is op de zij- en achterkant van de bioscoop. De toezichtscamera's bestrijken daarmee nagenoeg het gehele uitgaansgebied. Begin 2015 zijn daar als gevolg van een switch van ProRail naar de gemeente Hilversum nog tien camera's bijgekomen. Drie daarvan zijn aangesloten op het centrale camerasysteem in het politiebureau aan de Groest. De overige zeven camera's zijn afgekoppeld en worden niet meer gebruikt. De beelden worden opgeslagen en in het weekend worden de beelden live uitgekeken. In het voorjaar van 2017 zijn er drie camera's gekomen op de Kerkstraat en de Markt.

Meer waarnemingen met cameratoezicht

Eerdere evaluaties wezen uit dat er dankzij cameratoezicht jaarlijks meer wordt waargenomen. Ook de praktijkgerichte opleiding die observanten in die periode kregen, heeft aan deze toegenomen waarneming bijgedragen. Door de verbeterde samenwerking tussen observanten, het HIT-team en het beveiligingsbedrijf PPS Security wordt meer waargenomen en sneller handhavend opgetreden, waardoor geweldsmisdrijven konden worden voorkomen én veiligheidsgevoelens van bezoekers positief zijn beïnvloed. (Brunekreef, 2015). De onderzoekers adviseerden de gemeente Hilversum in 2015 onder meer om het aantal camera's uit te breiden en samen met de politie de mogelijkheden om het cameratoezicht te verruimen te onderzoeken.

Camera's ter versterking toezicht en handhaving

Als we uitgaan van de theoretische onderbouwing van cameratoezicht, gebaseerd op de situationele criminaliteitspreventie-theorie, blijkt dat camera's in veel gevallen niet voor preventie van criminaliteit zorgen. Impulsieve en onverschillige daders trekken zich over het algemeen weinig van camera's aan. Voor berekenende daders kunnen camera's echter wel afschrikken. Bovendien kunnen camera's onregelmatigheden tijdig signaleren zodat er tijdig kan worden ingegrepen. Aanvullend toezicht is dus een belangrijke randvoorwaarde. Met cameratoezicht worden doorgaans de volgende effecten beoogd (CCV, Infosheet cameratoezicht, augustus 2016):

- *Efficiënter toezicht, want:*
 - gerichte surveillance
 - snellere interventie
- *Effectiever toezicht, want:*
 - grotere pakkans
 - vermindering incidenten
- *Verhoging veiligheidsgevoelens burgers, want:*
 - camera's 'communiceren' dat er toezicht is

Evaluatie

Cameratoezicht is geen lichte maatregel. Het is dan ook van belang te blijven monitoren of de camera's het geijkte middel zijn voor de dan geldende problematiek (subsidiariteit). En of de opbrengsten in verhouding staan tot de (materiële en immateriële) kosten (proportioneel). De gemeente Hilversum evalueert het cameratoezicht jaarlijks en heeft het Centrum voor criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) gevraagd dit te doen voor het afgelopen jaar.

1.2 DOELSTELLING, ONDERZOEKSVRAGEN EN BRONNEN

De evaluatie moet de gemeente Hilversum een beeld geven van de mate waarin het cameratoezicht op en rondom de Groest nog steeds passend is voor de problematiek waarmee men tijdens het uitgaan kampt. Dit hebben we gedaan aan de hand van onderstaande aspecten:

- De toepassing van het cameratoezicht en eventuele ontwikkelingen (in de aard en omvang van de overlast en op sociaal-demografisch vlak) die het camerabeleid beïnvloeden.
- De opbrengsten van het cameratoezicht (enquêtes publiek en bewoners en registraties incidenten).
- De uitgangspunten van het cameratoezicht en de mate waarin hieraan in Hilversum wordt voldaan (denk hierbij aan de proportionaliteit, subsidiariteit en de impact op de privacy van bezoekers en bewoners).

Door verschillende kwantitatieve (registraties) en kwalitatieve informatiebronnen (interviews met professionals, uitgaanspubliek en bewoners) te combineren, kunnen we een goede indicatie geven van de manier waarop het cameratoezicht bijdraagt aan de veiligheid in het gebied. Voor een overzicht van de onderzoeksvragen en de beschrijving van de gebruikte bronnen verwijzen we naar de bijlage.

1.3 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 beschrijft de wijze waarop het cameratoezicht in Hilversum wordt toegepast en de eventuele toekomstige ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op deze toepassing. In hoofdstuk drie gaan we in op de opbrengsten van het cameratoezicht. Hoofdstuk 4 beschrijft de uitgangspunten van cameratoezicht en de mate waaraan hier in Hilversum wordt voldaan. We besluiten de rapportage met de conclusie in hoofdstuk 5.

2 TOEPASSING

In dit hoofdstuk geven we antwoord op de volgende vraag:

Hoe worden de camera's gebruikt om de veiligheid te bevorderen?

2.1 RELATIE MET FLANKEREND BELEID

Het is van belang dat bij het gebruik van cameratoezicht ook andere maatregelen getroffen worden om de openbare orde en veiligheid te garanderen. Hierbij kan gedacht worden aan aanvullende surveillances door politie, opsporingsambtenaren of toezichthouders.

Uit de gesprekken en interviews met professionals is gebleken dat het cameratoezicht in Hilversum niet op zichzelf staat. Voordat cameratoezicht in de Hilversummer binnenstad is ingevoerd, was er al toezicht door middel van een speciaal politieteam (het HIT-team). Daarnaast werd ook toezicht gehouden door middel van toezichthouders. Naar aanleiding van enkele ernstige geweldsincidenten is cameratoezicht toegevoegd aan het toezicht in de binnenstad, als aanvulling op de fysieke toezichtmethoden. De opzet van het cameratoezicht in Hilversum is gericht op een samenspel van fysiek toezicht dat ondersteund wordt door het gebruik van cameratoezicht. Hiermee beoogt de gemeente snel en effectief in te kunnen spelen op (beginnende) vormen van overlast in het uitgaansgebied in de weekenden.

Beroepsmatig betrokkenen geven unaniem aan dat de meerwaarde van cameratoezicht vooral te vinden is in het 'flankerend beleid' dat wordt ingezet door de gemeente. De combinatie van (jeugd)beleid, fysieke aanwezigheid op de belangrijkste stapavonden, samenwerking met de horecaondernemers en cameratoezicht zijn volgens hen essentieel om effectief toezicht te houden in de openbare ruimte en het handhaven van de openbare orde en veiligheid.

2.2 INVLOED OP SURVEILLANCE EN REACTIE OP INCIDENTEN

Adequate opvolging van het signaleren van incidenten is essentieel om de inzet van camera's te rechtvaardigen. De meerwaarde bij het signaleren van incidenten is dat vroegtijdig kan worden ingegrepen bij schermutselingen waarmee de kans op escalatie vermindert en (ernstige) geweldsdelicten worden voorkomen. Daarbij kunnen de camerabeelden worden gebruikt bij de behandeling van zaken door justitie en geven ze een completer beeld van het incident. Zeker in situaties waarin verdachten geen verklaring willen afleggen hebben de beelden een meerwaarde in het opsporingsproces én de justitiële afwikkeling van zaken.

De professionals die we spraken bevestigen dat camera's hen ondersteunen bij de handhaving van de openbare orde. Het cameratoezicht biedt naast ondersteuning voor signalementen van verdachten volgens de geïnterviewden vooral meerwaarde in het vroegtijdig signaleren van ordeproblemen. Gedurende de vrijdag- en zaterdagavond worden camerabeelden live uitgekeken tussen 22.00 uur en 06.00 uur. De observant in de observatieruimte bekijkt de camerabeelden en bij een dreigende of escalerende situatie in het cameragebied kan hij/zij snel de collega's op straat (HIT-team of toezichthouders) sturen naar deze plaats. De geïnterviewden verklaren dat zij hiermee beter in staat zijn om escalerende situaties sneller onder controle te krijgen. Daarnaast helpt het cameratoezicht bij het identificeren van verdachte personen. Ook op straat kunnen de beelden toezichthouders helpen, omdat ze de snel de juiste personen aan kunnen spreken op hun gedrag. Hierdoor worden de verdachten gescheiden van omstanders. Indien de verdachte niet meer op de plaats delict is, kan de observant vanuit de observatieruimte de verdachte volgen en zodoende de toezichthouders naar de verdachte leiden. Het cameratoezicht vervult daarmee in de

binnenstad van Hilversum een belangrijke functie bij vroegtijdige de-escalatie van openbare ordeverstoringen.

De vraag of de Hilversumse binnenstad ook zonder cameratoezicht kan, wordt door de veiligheidsprofessionals negatief geantwoord. Men ziet de toepassing van cameratoezicht in de binnenstad als een noodzakelijk meerwaarde. “Bij het verdwijnen van cameratoezicht is substantieel meer politie op straat nodig”.

Volgens een medewerker van het beveiligingsbedrijf dat de beelden uitkijkt, biedt het cameratoezicht de toezichthouders en politie ook veiligheid tijdens hun werk. “Wij worden als uitkijkteam niet meer gezien als buitenstaanders die over de schouder van de collega’s in het uitgaansgebied meekijken, maar als deel van het team. Bij een lastige klus vragen ze ons nu om in te zoomen, ter assistentie, terwijl ze dat vroeger vaak het liefst zo veel mogelijk vermeden. En dat doen we vaak ook nog binnen gehooraafstand van de verdachten, zodat ze weten dat er wordt meegekeken”. “Het vertrouwen in elkaar is gegroeid”, aldus een andere gesprekspartner.

2.3 SAMENWERKING MET PARTNERS

Hoewel de samenwerking volgens de beroepsmatig betrokkenen ook vóór de invoering van het cameratoezicht goed was, is door het gebruik van cameratoezicht samenwerking wel belangrijker geworden. Iedere vrijdag- en zaterdagavond worden gezamenlijke briefings gehouden tussen politie, toezichthouders en de observanten. Prioriteiten worden besproken, knelpunten worden benoemd. Vier maal per jaar bespreken ketenpartners de uitvoering van het camerabeleid, waarin ze per camera de toegevoegde waarde bespreken en bezien of de camera’s nog op de juiste plekken hangen.

De samenwerking op straat is vooral merkbaar bij het aansturen door de observant in de observatieruimte. Indien een escalerende situatie wordt gemeld, kan gekeken worden wie (politie, toezichthouders of beveiliging) daar op af gestuurd moet worden. Tevens hebben alle diensten op straat een portofoon waarmee zij, naast de observatieruimte, direct met elkaar kunnen communiceren. Dit verhoogt volgens de geïnterviewden de reactiesnelheid. Ook de samenwerking met de horeca verloopt goed. Er wordt door de gemeente veel waarde gehecht aan een goed ondernemersklimaat, wat de samenwerking sterker maakt.

2.4 TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

Belangrijke wijzigingen van de laatste jaren waren onder meer het rookverbod en de ophoging van de leeftijdsgrens voor het verkopen en nuttigen van alcohol naar 18 jaar. Deze wijzigingen werkten door in de uitgaansdynamiek, omdat roken buiten moet en jongeren onder de 18 jaar vaak niet de kroeg meer ingaan of -mogen. Omdat de horeca zal blijven vernieuwen, kan dit ook gevolgen hebben voor de aard, omvang en de locaties van de overlast. Ook de geplande ondertunneling van de weg voor het station (Schapenkamp) kan hierop invloed hebben.

Maar vooralsnog is er volgens de gesprekspartners geen directe aanleiding voor een uitbreiding van het cameratoezicht. “We moeten nu vooral gaan investeren in de opvolging. Technische hulpmiddelen moeten goed ondersteund worden. Dat betekent een goede follow-up en een goede rolverdeling. Het is voor de toekomst belangrijk dat te blijven borgen”, aldus een van de gesprekspartners. Volgens een enkeling zou de bodycam nog een mooie toevoeging kunnen zijn en een ander ziet nog graag extra camera’s in de winkelgebieden. Anderen vinden het wenselijk dat er meer wordt gecommuniceerd over de camera’s, zodat het nog bekender wordt dat ze er hangen.

2.5 CONCLUSIE

De camera's in Hilversum dienen de veiligheidsprofessional. Met de camera's wordt de reactiesnelheid verhoogd en de opsporing versneld en verbeterd, omdat beelden worden teruggehaald en beter inzicht wordt gekregen in de dynamiek van een incident. Ook worden veiligheidsprofessionals via de camera's op straat ondersteund bij gevaarlijke situaties, omdat vanuit de uitkijkkamer live wordt meegekeken. Door het toepassen van moderne middelen zoals cameratoezicht, wordt niet alleen de samenwerking verstevigd tussen alle partners; het cameratoezicht is tevens efficiënter. Het uitgaansgebied is volgens de betrokkenen qua camera's goed gedekt. Men benadrukt vooral het belang van investeren in de opvolging en de borging van de samenwerking.

3 OPBRENGSTEN

In dit hoofdstuk beantwoorden we de volgende vraag:

Wat zijn de opbrengsten van het cameratoezicht?

3.1 REGISTRATIES

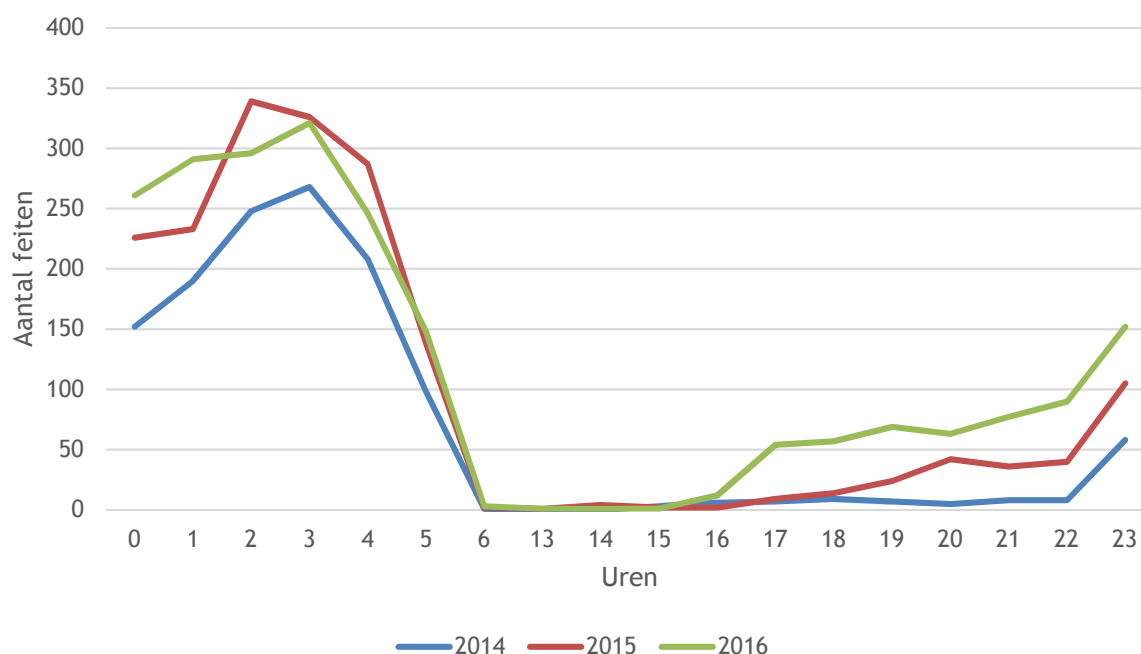
De opbrengsten of effecten zouden zich uiteindelijk moeten manifesteren in een vermindering van uitgaansgeweld en -overlast. Of hiervan sprake is kan met deze evaluatie niet worden aangetoond. We kunnen echter wel wat zeggen over de mate waarin incidenten worden gesignaleerd, een belangrijke voorwaarde voor de aanpak van overlast en geweld. Waarbij het van belang is te vermelden dat een toename van geregistreerde incidenten een logisch gevolg is van een toename van de signaleringen en daarmee niet betekent dat het onveiliger is.

Meer incidenten gesignaleerd

Uit de incidentenregistratie zijn in het afgelopen jaar (2016) 2143 incidenten geregistreerd door alle - op dat moment aanwezige - camera's. Dit is een stijging van 17% ten opzichte van het aantal geregistreerde incidenten in 2015 en een stijging van ruim 68% ten opzichte van het aantal geregistreerde incidenten in 2014.

De meeste incidenten in 2016 werden geregistreerd tussen 03:00 en 04:00 's nachts, namelijk 321 incidenten van het totaal. In 2015 lag de piek met 339 incidenten tussen 02:00 en 03:00 uur, het tijdstip van de overlastpiek lijkt dus wat te zijn opgeschoven.

Figuur 1 Verdeling geregistreerde feiten per uur, 2014-2016

De toename (313) van observaties in 2016 ten opzichte van 2015 vinden we vooral terug bij de volgende feiten:

1. Ruzie/Twist (zonder gevolgen) buiten
2. Algemene mutatie
3. Bezit softdrugs
4. Alcohol nuttigen in openbaar gebied
5. Bezit harddrugs

Incidenten per camera

Onderstaande tabel laat het aantal registraties in 2015 en 2016 per camera zien, gedurende de hele dag en op alle dagen van de week, met uitzondering van 06.00 tot 13.00 uur.

Tabel 1 Incidenten per camera

Camera	Gebied	Aantal incidenten 2015	Aantal incidenten 2016	Vershil 2016-2015 (absoluut)	Vershil 2016-2015 (relatief)
Camera 01	Langestraat/Schering	140	138	-2	-1.4%
Camera 02	Groest t.o. Veerstraat	48	40	-8	-16.7%
Camera 03	Groest/Herenstraat	132	131	-1	-0.8%
Camera 04	Groest/Spuisteeg	159	116	-43	-27.0%
Camera 05	Groest/Biersteeg	174	143	-31	-17.8%
Camera 06	Groest/Kerkstraat	123	224	101	82,1%
Camera 07	Groest/Leeuwenstraat	148	184	36	24.3%
Camera 08	Groest/Stationstraat/ Naarderstraat	113	82	-31	-27,4%
Camera 09	Oude Doelen/Wagemakerssteeg	43	65	22	51.2%
Camera 10	Spoorstraat/Kampstraat	62	81	18	29.0%
Camera 11	Leeuwenstraat/Schapenkamp	57	121	64	112.3%
Camera 12	Stationsplein/Hoofdingang station	112	143	31	27.7%
Camera 13	Oosterspoorplein/Spoortunnel	62	113	51	82.3%
Camera 14	Kerkstraat/Zeedijk	70	125	55	78.6%
Camera 15 ¹	Koninginneweg/Huizerstraat	45	20	-25	-55.6%
Camera 16	Langgewenst/Paardenplein/Vue bioscoop	52	45	-7	-13.5%
Camera 17	Paardenplein/Paardengang (achterzijde bioscoop)	95	93	-2	-2.1%
Camera 18	Spoortunnel, zijde Stationsplein	5	6	1	20.0%
Camera 19	Spoortunnel, t.o. fietsenstalling	5	3	-2	-40.0%
Camera 20	Spoortunnel, zijde Oosterspoorplein	1	1	0	0.0%
Camera 21	Oude Doelen	102	89	-13	-12.7%
Camera 22	Oude Doelen	40	29	-11	-27.5%
Camera 23	Dome camera (Hoek Groest t.o. nr 57)	42	151	109	259.5%

Camera06, die is gericht op de kruising Groest/Kerkstraat, heeft in 2016 de meeste incidenten geregistreerd en Camera20 de minste incidenten. De sterkste toename van het aantal geregistreeerde incidenten vindt plaats bij camera23, de Dome camera op de hoek van De Groest. De sterkste procentuele afname is terug te

¹ afname bij camera15 is vertekend als gevolg van loskoppeling camera vanwege herinrichting Marktplein.

vinden bij camera15, namelijk van 45 incidenten in 2015 naar 20 incidenten in 2016 (-56%). De reden voor deze sterke afname bij camera15 is het feit dat door de herinrichting van het Marktpllein deze camera een half jaar is losgekoppeld van het systeem. Camera04 kent de sterkste afname in absolute zin, namelijk van 159 incidenten in 2015 naar 116 incidenten in 2016 (afname van 43 incidenten).

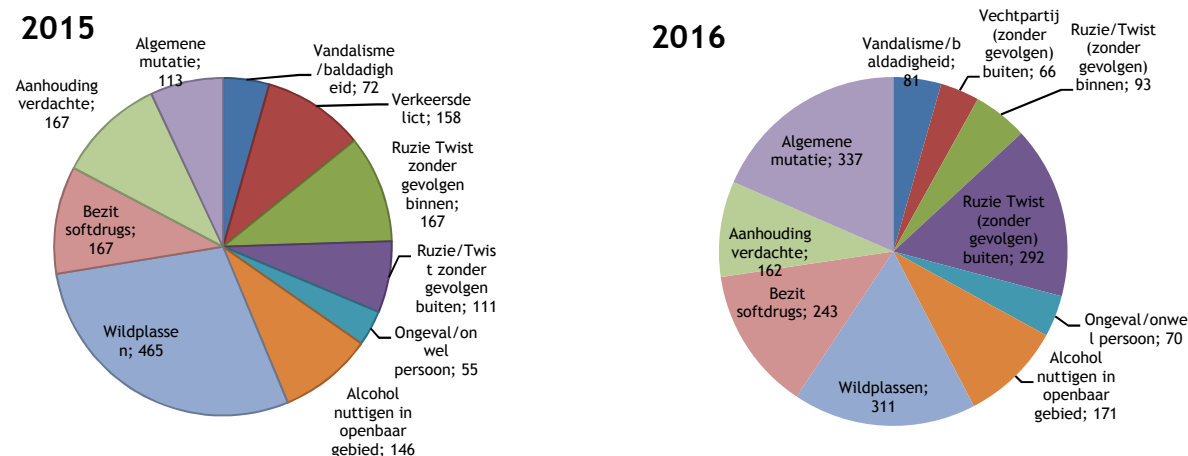
Camera06 heeft in 2015 het meest 'ruzie/twist zonder gevolgen binnen' vastgelegd (19x), terwijl dit in 2016 'ruzie/twist zonder gevolgen buiten' was (47x). Camera23 heeft zowel in 2015 als in 2016 ruzie/twist zonder gevolgen buiten het meest vastgelegd (in 2015 13 keer en in 2016 45 keer). Camera08 heeft in 2015 het vaakst ruzie/twist zonder gevolgen binnen geregistreerd (15x) en in 2016 de algemene mutatie het vaakst. (16x).

De camera's met de sterkste procentuele afname (met 40% of meer) zijn camera15 (Koninginneweg/Huizerstraten) camera19 (Spoortunnel, t.o. fietsenstalling). Camera15 had in 2015 het feit 'aanhouding verdachte' het meest vastgelegd (11), terwijl dit in 2016 zowel vandalisme/baldadigheid als de algemene mutatie waren, met beide 4 keer. Camera19 heeft in 2015 het feit 'ongeval/onwel persoon' twee keer vastgelegd. In 2016 is hetzelfde feit, evenals vandalisme/baldadigheid en wildplassen één keer vastgelegd.

Top 10 Incidenten

Onderstaande diagrammen laten per jaar de tien meest geregistreerde incidenten zien:

Figuur 2 Top 10 incidenten in 2015 en 2016

In 2015 is wildplassen het meest geobserveerd (465), gevolgd door aanhouding verdachte, bezit softdrugs en ruzie/twist (zonder gevolgen) buiten (alle drie 167 keer). Dit aantal is afgenomen in 2016. In 2016 is de algemene mutatie het meest geobserveerd (337) waarnaar wildplassen volgt (311).

Afwikkeling

Een aantal incidentenregistraties toont een afwikkeling of nadere toelichting op het incident. In een aantal gevallen is de verdachte van het incident bekeurd of aangehouden en in enkele gevallen meegenomen naar het politiebureau. Ruzies zijn in een aantal gevallen gesust door de politie. Bij het incident wildplassen wordt geregeld de toelichting 'niet nabij' genoteerd. Daaruit kan opgemaakt worden dat het feit vastgelegd is door de camera, maar er op dat moment geen agent in de buurt was om het feit te constateren en te bekeuren. De registraties worden teruggekoppeld naar de horeca, zodat deze de ontwikkelingen in het horecagebied kunnen monitoren.

3.2 ERVARINGEN BEROEPSMATIG BETROKKENEN

Minder (ernstige) incidenten

De gesprekspartners zijn unaniem van mening dat het aantal ernstige incidenten de laatste jaren aanzienlijk is afgenomen. Dit is volgens hen een gevolg van de snellere actie die kan plaatsvinden als gevolg van betere en snellere signalering door de camera's. Zoals ook beschreven in hoofdstuk 2 (Toepassing) is men sneller ter plekke en kan op die manier escalatie vaak worden voorkomen.

Afname overlast

Als het gaat om overlast gaat er volgens een deel van de gesprekspartners ook een preventieve werking uit van de camera's. Met name wildplassen en dealen worden in dit verband veel genoemd. De camera's hebben volgens de gesprekspartners een preventieve werking op deze incidenten, omdat veel van de overlastveroorzakers inmiddels weten dat ze overal gezien worden. En dat tegenwoordig ook de vluchtroutes met camera's worden bewaakt. "Dat je een boete kunt krijgen voor wildplassen gaat inmiddels als een lopend vuurtje rond", aldus een van de geïnterviewden. "En dat wordt straks, als de beveiligers die de camera's uitkijken een BOA-registratie hebben nog meer, omdat zij dan op basis van de beelden op afstand een proces-verbaal kunnen opleggen". Een andere gesprekspartner is van mening dat bij de aanpak van wildplassen nog steeds veel werk aan de winkel is. "Met bordjes zou er nog meer aandacht kunnen komen voor het feit dat wildplassen gezien én beboet wordt. Er worden er nog steeds heel veel op de bon geslingerd, ik zou liever hebben dat ze niet meer plasten".

Neveneffecten

Naast de beoogde effecten constateren de beroepskrachten die we spraken ook positieve neveneffecten. "Omdat er overal camera's zijn, zijn er nu ook veel beelden van ons als beveiligers, terwijl we aan het werk zijn. We liggen als beroepsgroep nog wel eens onder vuur en dit maakt het mogelijk ons handelen transparant te maken. Of we nu goed handelen of een fout maken, het wordt vastgelegd. En dat is alleen maar goed voor de ontwikkeling van onze professie", aldus een van de beveiligers. En een andere beveiligers: "Vorige week hebben de camera's een persoon gesignaleerd die al een tijd vermist was. Die is dus weer gevonden door de camera".

Een mogelijk - negatief - neveneffect zou kunnen zijn dat de overlast zich verplaatst. Naar ander gebied, of naar andere vormen van overlast. De gesprekspartners hebben geen aanwijzingen dat dit het geval is. "Er lijkt de laatste tijd wel wat meer overlast te zijn in Bussum, maar ik kan niet inschatten of dat samenhangt met het Hilversumse camerabeleid". Enkele gesprekspartners constateren op straat zowel in als buiten het centrum wat meer hangjeugd. "Sommige bewoners leggen de verantwoordelijkheid bij de horeca, terwijl het een uitvloeisel is van de wet- en regelgeving waar wij als horeca niet verantwoordelijk voor zijn. Dat is wel vervelend".

3.3 ERVARINGEN BEWONERS EN UITGAANSPUBLIEK

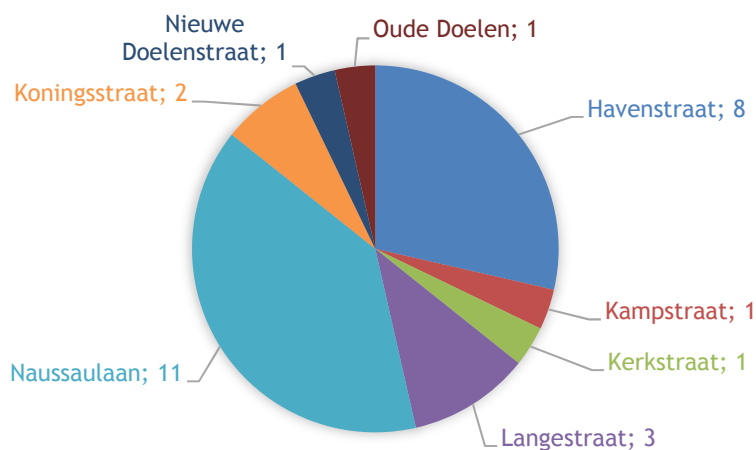
Om een beeld te krijgen van het effect van de camera's op het gevoel van privacy en de veiligheidsbeleving van bewoners en bezoekers (uitgaanspubliek) is hen een korte vragenlijst voorgelegd. Van de bezoekers hebben 60 personen de vragenlijst ingevuld, bij de bewoners zijn dit er 33. Het uitgaanspubliek is benaderd op straat en in de uitgaansgelegenheden, bewoners zijn benaderd via de buurtapp van de straten die zich in het uitgaansgebied bevinden.²

Bewoners

De leeftijd van de bewoners loopt uiteen van 21 jaar tot 68 jaar, waarvan de helft man en de helft vrouw. De meeste bewoners wonen in het uitgaansgebied op de Nassaulaan en de Havenstraat.

² De meesten van hen wonen niet in de directe omgeving van een camera, maar in de straten er omheen.

Figuur 3 Waar woont u in het uitgaansgebied? (n=33, nog nieuwe grafieken erin zetten)

Bezoekers

Bij de bezoekers is iets meer dan de helft man (54%) en iets minder dan de helft vrouw (46%) en varieert de leeftijd van 15 jaar tot 67 jaar, maar is meer dan de helft (58%) jonger dan 30 jaar. De meesten gaan meerdere keren per week uit in Hilversum.

Veiligheidsgevoel

Vrijwel alle bewoners voelen zich 's avonds veilig in de wijk waar ze wonen. Een enkeling voelt zich soms onveilig of ervaart overlast.

“Er is veel overlast van uitgaanspubliek (jongeren) die ontzettend brutaal zijn en de straat onder andere gebruiken als urinoir en kotsplek”.

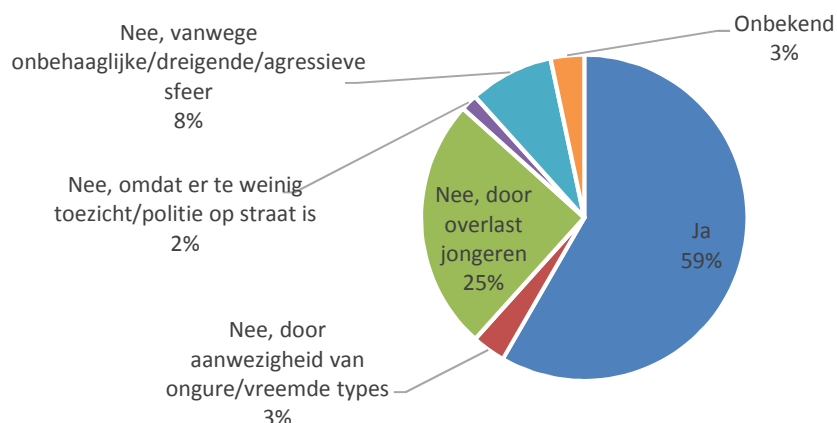
“Ik woon er nu een half jaar, maar heb nog nooit iets vervalends meegemaakt, en ik voel me altijd veilig in Hilversum.”

“Af en toe is er wel wat overlast van jongeren en liggen er pizza dozen en lege flessen op straat”

“De sociale controle is hier goed”.

De bezoekers is gevraagd of zij zich veilig voelen in het uitgaansgebied.

Figuur 4 Voel je je 's avonds doorgaans veilig op straat? (n=60)

Het merendeel (59%) voelt zich 's avonds veilig in het uitgaansgebied. Iets meer dan eenderde (38%) voelt zich niet altijd veilig tijdens het uitgaan. Dit is met name op De Groest en de Havenstraat.

Bewust van de camera's

Van de bezoekers van het uitgaanspubliek geeft het merendeel (78%) aan te weten dat er camera's in het uitgaansgebied van Hilversum hangen. Onder jongeren (tot 20 jaar) en jongvolwassenen (tot 30 jaar) is dit percentage nog hoger. Ook bewoners zijn op de hoogte van de aanwezigheid van camera's (86%), vier van de geënquêteerden bleek hiermee niet bekend.

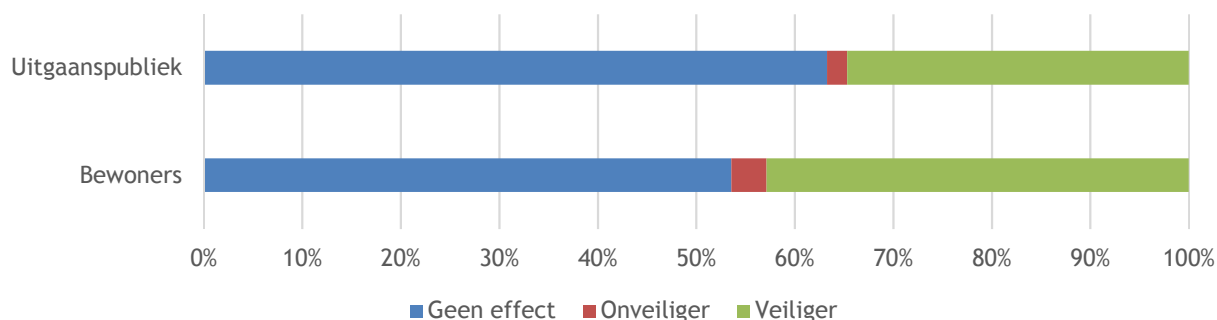
Slechts een vijfde van degenen die weten dat er camera's hangen is zich hier ook altijd bewust van tijdens het uitgaan. Eveneens een kwart is er zich soms van bewust (27%), meestal van bewust (25%) bewust of nooit van bewust (25%). Bij de bewoners geeft een derde (33%) aan zich er nooit bewust van te zijn en 17% altijd. Bij 42% is dit soms het geval en bij 25% meestal.

"Ik let er niet op."
"Ik weet dat ze er zijn, maar niet waar ze exact hangen."
"Ik let altijd goed op."
"Hoe meer camera's hoe beter."

Effect camera's op veiligheidsbeleving

De bewoners en bezoekers/uitgaanspubliek is ook gevraagd naar het effect dat de camera's hebben op hun gevoel van veiligheid.

Figuur 5 Effect camera's op veiligheidsbeleving

Bij ongeveer een derde versterken de camera's het veiligheidsgevoel. Het gaat hierbij met name om bezoekers onder de 20 jaar. Tweederde van het uitgaanspubliek (65%) geeft aan geen effect te ervaren op de eigen veiligheidsbeleving door de aanwezigheid van camera's. In de leeftijdsgroep van 20-30 jaar is dit percentage nog hoger. Een enkeling geeft aan zich onveiliger te voelen door de camera's.

Van de bewoners geeft 43% aan zich door de camera's veiliger te voelen. Voor de meerderheid hebben de camera's geen effect op hun gevoel van veiligheid, negatief noch positief. Bij enkele bewoners versterken de camera's het gevoel van onveiligheid.

"Ik voel me meer veilig, maar onbekend of er continu toezicht is."

"De camera's hebben geen effect op mijn veiligheidsbeleving, want jongeren trekken zich daar niks van aan."

"Het is schijnveiligheid"

"Er is politie op de Groest, dat voelt veilig aan"

"Ik voel me veiliger nu ik weet dat er camera's hangen."

"De jongeren die overlast veroorzaken zijn zich niet bewust van de camera's omdat dit niet duidelijk staat aangegeven"

"De veiligheid is mede door andere maatregelen en veranderingen sterk verbeterd"

"Ik loop in de avond vaak van het station via de Groest naar huis. Sinds ik weet dat er op de Groest camera's hangen voelt dat toch prettiger, zeker in het weekend."

"Voornamelijk omdat in de krant heeft gestaan dat er daadwerkelijk teams actief naar die camera's kijken, anders had ik het niet geloofd dat dat nuttig was."

"Ik betwijfel of er een afschrikkende werking uitgaat van cameratoezicht. Het is toch vooral opsporing achteraf."

"Is het nodig dat er camera's hangen? Hoe vaak gebruikt de politie de camera's?"

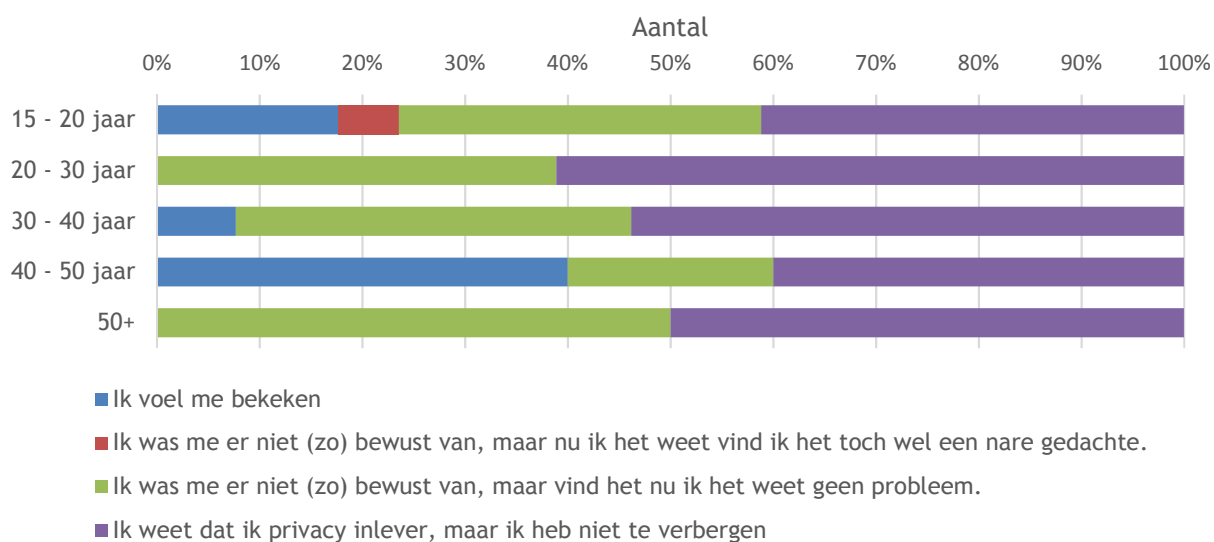
"Misschien kan er wat meer pr plaatsvinden om duidelijk te maken wat het allemaal doet. Nu moeten we het maar geloven. Via Facebook en dergelijke is een goede."

Effect op privacy

Bewoners en bezoekers is ook gevraagd naar het effect van de camera's op hun gevoel van privacy.

Van het uitgaanspubliek heeft de overgrote meerderheid geen probleem met de aanwezigheid van camera's (84%). Van hen was 34% zich er niet zo bewust van, maar ervaart men het ook nu men het weet niet als een probleem. De overige 50% heeft er geen probleem mee omdat ze naar eigen zeggen niets te verbergen heeft. Dertien procent van de bezoekers ervaart de aanwezigheid van camera's wel als een inbreuk op de privacy. Men voelt zich bekeken (10%) of was zich er niet zo van bewust maar geeft aan zich het toch wel een nare gedachte vinden (3%).

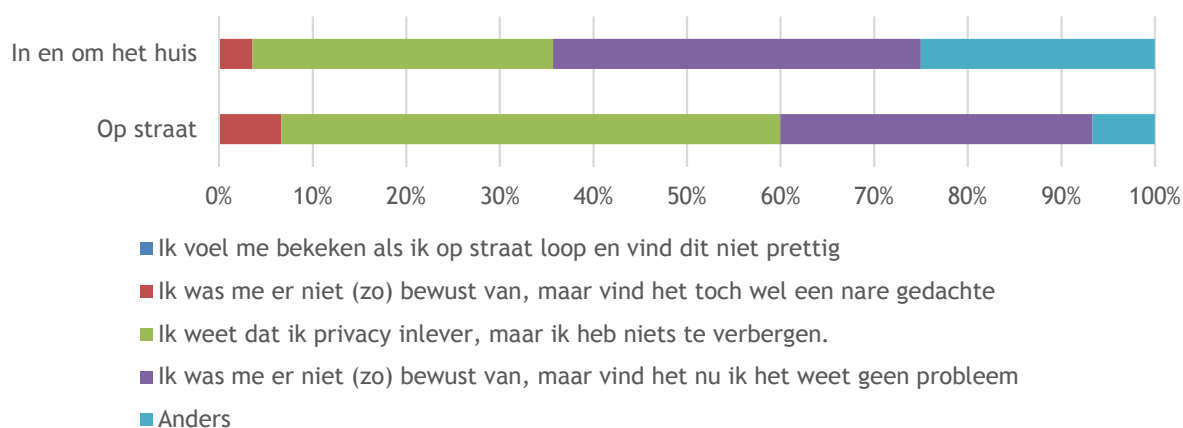
Figuur 7 Effect camera's op gevoel van privacy uitgaanspubliek (n=60)

Bewoners

Ook de bewoners is gevraagd naar het effect van de camera's op hun gevoel van privacy, zowel op straat als in en om het huis.

Figuur 8 Effect camera's op gevoel van privacy bewoners (n=31)

Meer dan 90% van de bewoners ervaart geen effect op hun gevoel van privacy door de aanwezigheid van camera's.

“Het beschermt mij en mijn eigendommen.”
 “Zolang mijn naam of sofinummer niet continu boven het hoofd van de gemeente zweeft, vrees ik niet voor een zogenoemde 'inbreuk' op mijn privacy. Misschien wordt dit over 10 jaar wel een ander antwoord.”
 “Cameratoezicht in het centrum van de stad vind ik oké, in buitenwijken gaat mij te ver. Een hoge concentratie mensen bij elkaar heeft extra toezicht nodig.”
 “Totale controle van de overheid staat mij erg tegen.”
 “Het maakt mij niet uit als ik door de politie dagelijks bekeken wordt, zolang de criminaliteit daarmee afneemt.”

3.4 CONCLUSIE

De registraties geven een beeld van de incidenten die plaatsvonden in de afgelopen jaren en in welk gebied. Ze zijn daarmee illustratief voor de aard en omvang van de overlast en de mate waarin de camera's deze in toenemende mate registreren. Het is aannemelijk dat een betere signalering de effectiviteit van de aanpak bevordert. Dit blijkt ook uit de gesprekken met veiligheidsprofessionals. De camera's leveren daarmee een positieve bijdrage aan de aanpak van overlast in het uitgaansgebied en daarmee de bevordering van de veiligheid.

De interviews met bezoekers en bewoners bevestigen dit. Hoewel de meerderheid een positief noch negatief effect ervaart, hebben de camera's voor eenderde van het uitgaanspubliek een positief effect op het gevoel van veiligheid en is dit percentage bij bewoners zelfs nog wat hoger. Daarbij hebben de camera's, een uitzondering daargelaten, geen effect op het gevoel van privacy van het uitgaanspubliek en bewoners.

4 UITGANGSPUNTEN

In dit hoofdstuk beantwoorden we de volgende vraag:

Voldoet het camerabeleid in Hilversum aan de hiervoor geldende uitgangspunten?

4.1 UITGANGSPUNTEN RECHTMATIG GEBRUIK

De wetgever heeft de taak om de inbreuk in de persoonlijke levenssfeer van haar burgers minimaal te houden³, terwijl anderzijds ook de noodzaak van het bestrijden van criminaliteit een belangrijke doelstelling⁴ is. Er is wetgeving om de balans tussen criminaliteitsbestrijding en de integriteit van personen en individuen in evenwicht te houden.

Artikel 151c Gemeentewet biedt gemeenten de mogelijkheid om cameratoezicht in te stellen indien dit noodzakelijk is ter handhaving van de openbare orde. De Gemeenteraad moet de burgemeester de bevoegdheid geven door middel van een Raadsbesluit. Op basis van dit besluit (raadsverordening) heeft de burgemeester de bevoegdheid om een gebied aan te wijzen waar voor een bepaalde duur cameratoezicht mogelijk is. De recente aanpassing (juli 2016) van artikel 151c Gemeentewet biedt mogelijkheid om zowel vaste als flexibele (lees: makkelijk verplaatsbare) camera's te plaatsen.

Het plaatsen en gebruiken van camera's is in principe eindig. Lid 5 van artikel 151c Gemeentewet bepaalt dat cameratoezicht niet meer toegepast kan worden als de inzet van camera's niet langer noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de openbare orde. Deze bepaling is cruciaal, aangezien de wetgever hiermee beoogt dat cameratoezicht op reguliere momenten geëvalueerd dient te worden.

De gemeente Hilversum voldoet aan deze vereisten. Uit de aangeleverde documentatie blijkt dat het besluit op 26 september 2012 is genomen om de mogelijkheid van cameratoezicht in te stellen. Hiermee is voldaan aan het vereiste van artikel 151c Gemeentewet. De controle voor eindigheid van cameratoezicht en de daarbij behorende effectiviteit (151c lid 5 Gemeentewet) is ingevuld door evaluaties van het gemeentelijk cameratoezicht in februari 2013⁵, in maart 2015⁶ door Brunekreef consultants en onderhavige evaluatie (CCV, juni 2017). In deze laatste evaluatie is gebleken dat deze ketenpartners jaarlijks vier keer evalueren of de gebruikte camera's in de binnenstad van Hilversum nog in de juiste positie staan of - door veranderende omstandigheden - uitgeschakeld / verwijderd kunnen worden.

4.2 PROPORTIONALITEIT

De inzet van camera's dient in verhouding te staan tot de geconstateerde criminaliteit en/of overlast⁷. Kleine vergrijpen of overlast bestrijden met een middel dat, zowel kostentechnisch als privacy rechtelijk, diep in de gemeenschap snijdt is niet wenselijk. De proportionaliteitseis is een eis die interpretabel is, maar desalniettemin alleen door een goede onderbouwing ingevuld kan worden.

Naar aanleiding van diverse overlastgevendende situaties en (zware) mishandelingen in het uitgaansgebied is gebleken dat regulier toezicht niet afdoende was en dat de inzet van camera's wenselijk was. Dat niet over

³ Artikel 151c Gemeentewet ziet toe op een zorgvuldige afweging van het toepassen van cameratoezicht

⁴ Artikel 172 Gemeentewet belast de burgemeester met de handhaving van de openbare orde en veiligheid

⁵ "Evaluatie cameratoezicht - de Groest en directe omgeving", Brunekreef consultants, februari 2013

⁶ "Evaluatie cameratoezicht 2013-2014 uitgaansgebied Hilversum", Brunekreef consultants, maart 2015

⁷ Zie artikel 8 Wet bescherming persoonsgegevens en *Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 80*

een nacht ijs is gegaan, blijkt uit het politieke debat in de Raad en de keuze om in eerste instantie cameratoezicht in te zetten als pilot. Vier maal per jaar overleggen ketenpartners over de toegevoegde waarde van de camera's en wordt besproken of deze nog in de juiste positie hangen. Ook de jaarlijkse externe evaluatie draagt bij aan de periodieke controle van de proportionaliteitseis. In de hoofdstukken twee en drie werd duidelijk dat volgens betrokkenen de meerwaarde die het cameratoezicht heeft voor het uitvoeren van het veiligheidsbeleid de investeringen legitimeert.

4.3 SUBSIDIARITEIT

Subsidiariteit verwijst naar de noodzaak van cameratoezicht. Hiermee wordt de vraag gesteld of er maatregelen zijn die minder inbreuk maken op de privacy dan camera's waarmee eenzelfde effect kan worden bereikt⁸. Zowel uit de documentenanalyse als uit de interviews met de ketenpartners is gebleken dat de inzet van cameratoezicht aanvullend is op andere maatregelen. Zo worden camerabeelden tijdens de avonduren op vrijdag en zaterdag gebruikt om handhavers (toezichthouders / politie) te attenderen op opstootjes of agressief gedrag van het publiek. De camera's worden feitelijk gebruikt als extra ogen om invulling te geven aan preventief toezicht. Daarnaast ondersteunen camera's het opsporingsproces, omdat ze verdachten kunnen signaleren en volgen en een zeer accuraat signalement kunnen doorgeven. Ze vormen daarmee een noodzakelijke aanvulling op de overige maatregelen en vice versa.

4.4 PRIVACY

Cameratoezicht kent onder de publieke doelbinding criteria die zorg dragen voor de privacy van de burger. Artikel 151c Gemeentewet, de politiewet en de Wet politiegegevens zijn de basis voor verantwoord handelen binnen de grenzen van privacy bij publiek cameratoezicht.

De politie heeft een belangrijke rol bij het invoeren van cameratoezicht op openbare plaatsen. Zij is verantwoordelijk voor het verwerken van de beelden op grond van de Wet politiegegevens⁹. De politie is ook de instantie die gebruik maakt van de beelden voor de handhaving van de openbare orde. Om deze reden is op grond van artikel 151c lid 3 van de Gemeentewet de operationele regie bij cameratoezicht in handen van de politie.

In het kader van dit evaluatieonderzoek hebben gesprekken met de (beleids)professionals aangegeven dat de wettelijke criteria minutieus gevolgd worden. Zo worden de camerabeelden uitgekeken door een daartoe bevoegde observant, worden de camerabeelden na maximaal 28 dagen (vier weken) overschreven en vindt het cameratoezicht plaats onder operationele regie van de politie. Bezoekers worden op de hoogte gebracht van het cameratoezicht door middel van bordjes. Aangezien de binnenstad van Hilversum naast een uitgaans-/recreatiefunctie ook een woonfunctie kent, worden camerabeelden bij of in woningen automatisch 'geblurd' (onzichtbaar gemaakt) door middel van grijze vlakken op de camerabeelden. Zoals eerder omschreven in hoofdstuk 3 van dit onderzoek blijken bewoners en bezoekers het cameratoezicht doorgaans een prima maatregel te vinden. Slechts een enkeling laat zich kritisch uit over de impact van camera's op de privacy.

4.5 CONCLUSIE

Of cameratoezicht proportioneel is, hangt van diverse factoren af, die aan verandering onderhevig zijn. Een belangrijke eis hierbij is voortdurende monitoring hiervan. In Hilversum wordt dit gedaan door vier maal per jaar de toegevoegde waarde van de camera's te bespreken en steeds weer de proportionaliteit onder de

⁸ Idem

⁹ Artikel 8 Wet politiegegevens

loep te nemen. De camera's dienen het fysieke toezicht en kunnen niet zonder meer worden vervangen door andere vormen van toezicht. Ze zijn daarmee subsidiair aan andere vormen van toezicht. De privacyrichtlijnen tot slot, worden op de juiste wijze toegepast.

5 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

In dit afsluitende hoofdstuk reflecteren we op de uitkomsten van het onderzoek.

5.1 CONCLUSIE

De belangrijkste conclusies op een rij:

Camera's dienen de veiligheidsprofessional

Het Hilversumse cameratoezicht staat niet op zichzelf. Het is toegevoegd aan het bestaande beleid, om het HIT-team en het toezicht door andere veiligheidsprofessionals te ondersteunen. De beveiligers die de camera's uitkijken geven gesignaleerde incidenten direct door, zodat hun collega's op straat of het HIT-team snel ter plekke zijn en kunnen acteren. Door beelden terug te halen kunnen betere signaleringen worden gemaakt die nodig zijn bij de opsporing. Ook wordt beter inzicht verkregen in de dynamiek van een incident (wie begon er, wie heeft wat gedaan). Via de camera's kunnen de professionals op straat worden ondersteund bij gevaarlijke situaties, omdat vanuit de uitkijkkamer live kan worden meegekeken. Men benadrukt vooral het belang van investeren in de opvolging en de borging van de samenwerking.

Vermindering uitgaansoverlast en -geweld en veiligheidsgevoel

Er zijn aanwijzingen dat het cameratoezicht bijdraagt aan een veiliger en prettiger uitgaansleven. Namelijk omdat veiligheidsprofessionals naar eigen zeggen effectiever kunnen opereren. Volgens hen werken de camera's zowel preventief als repressief. Ernstige geweldsdelicten worden voorkomen, omdat opstootjes in de kiem worden gesmoord. Wanneer er toch sprake is van incidenten kunnen de daders eenvoudiger worden opgespoord. Daarbij lijkt er een preventief effect te zijn op incidenten als wildplassen en drugs dealen.

Hoewel niet alle camera's veel incidenten registreren zijn er volgens betrokkenen geen overbodige camera's in het uitgaansgebied. Van bijvoorbeeld het afdekken van de vluchtwegen met camera's (waar vaak geen incidenten worden geregistreerd) gaat volgens de beroepsmatig betrokkenen namelijk een preventieve werking uit. Het uitgaansgebied is volgens de geïnterviewden voldoende gedekt.

Veertig procent van de bewoners en een derde van de bezoekers rapporteren positieve effecten op de veiligheidsbeleving. De meerderheid ervaart in dit opzicht geen effect, negatief noch positief, een enkeling voelt zich onveiliger.

Camerabeleid voldoet aan de uitgangspunten van proportionaliteit, subsidiariteit en privacy

Er zijn voldoende aanwijzingen om aan te nemen dat het cameratoezicht in de gemeente Hilversum proportioneel is. Er is uitgebreid gedebatteerd over de uitbreiding van het cameratoezicht en het cameratoezicht wordt meermalen met veiligheidspartners geëvalueerd. Volgens de veiligheidsprofessionals voorkomt het escalatie van problemen en is het een niet te missen aanvulling op het fysieke toezicht tijdens het uitgaan.

Camera's zijn in Hilversum *subsidiar* op andere maatregelen; ze worden ingezet in combinatie met andere vormen van toezicht. Ze ondersteunen het preventieve toezicht op straat omdat ze fungeren als extra ogen, waarmee ze niet zonder meer kunnen worden vervangen door andere vormen van toezicht. Daarnaast ondersteunen ze veiligheidsprofessionals bij de opsporing, bijvoorbeeld bij het doorgeven van een signalement.

Bij de uitvoering van cameratoezicht volgt de gemeente Hilversum de daarvoor geldende *privacy*richtlijnen. Zo worden de camerabeelden uitgekeken door een daartoe bevoegde observant, worden de camerabeelden na maximaal 28 dagen (vier weken) overschreven en vindt het cameratoezicht plaats onder operationele

regie van de politie. Camerabeelden bij of in woningen worden onzichtbaar gemaakt en bij alle uitvalswegen worden bezoekers geïnformeerd over de aanwezigheid van camera's. De aanwezigheid van camera's wordt door bewoners en bezoekers niet als een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer ervaren.

5.2 AANBEVELINGEN

Zowel de Hilversumse veiligheidsprofessional als de horeca zijn te spreken over de wijze waarop cameratoezicht in Hilversum wordt toegepast en wat het tot dusver heeft opgeleverd. Ook de geënquêteerde bewoners en bezoekers waren overwegend positief.

Meer communiceren

Mogelijke verbeteringen zitten nog met name in de communicatie over het cameratoezicht. Voor bepaalde vormen van overlast, zoals wildplassen, kan het feit dat men wordt gezien en dus risico loopt op een boete, preventief werken volgens sommige professionals. In dit verband noemt men het wildplassen, waarvan men inschat dat het zal verminderen wanneer bezoekers op de aanwezigheid van camera's worden gewezen.

Ook naar de bewoners en de bezoekers die geen overlast veroorzaken is extra communicatie een te overwegen optie. De meeste bewoners voelen zich door de aanwezigheid van camera's veiliger noch onveiliger. Maar voor ongeveer een derde van de bewoners en bezoekers lijken de camera's wel degelijk een positief effect te hebben op het veiligheidsgevoel. Mogelijk dat de gemeente met extra aandacht voor de aanwezigheid van camera's ook het veiligheidsgevoel van bezoekers en bewoners die zich nog niet bewust zijn van de camera's nog sterker positief kan beïnvloeden. Het risico dat men zich hier juist onveiliger door gaat voelen lijkt gezien de kleine groep waarvoor dit momenteel geldt gering, maar de 'tone of voice' van de communicatie en een analyse van de doelgroep zijn hierbij cruciale factoren.¹⁰

Investeren in borging opvolging

Veiligheidspartners zijn erg tevreden over de wijze waarop in de gemeente wordt samengewerkt op het gebied van een prettig en veilig uitgaansklimaat. Aandacht voor de borging van deze samenwerking vindt men van essentieel belang. Het strekt dan ook tot de aanbeveling hierin de komende periode blijvend in te investeren.

Nauwgezet blijven monitoren

Proportionaliteit is geen statische toestand. Of een maatregel proportioneel is, wordt bepaald door veel factoren. De relatieve recentheid van ernstige incidenten, de door professionals gerapporteerde opbrengsten en de toename van het veiligheidsgevoel van een deel van het uitgaanspubliek en de bewoners legitimeren nu nog de inzet van camera's. Maar het is evenwel mogelijk dat dit over een aantal jaar anders is. Het is dan ook van wezenlijk belang dit te blijven monitoren.

¹⁰ Uit verschillende studies over de communicatie over (on)veiligheid is gebleken dat de manier van communiceren een cruciale factor is in het effect dat wordt bereikt. Ook reageren verschillende doelgroepen verschillend op een vergelijkbare boodschap. In de communicatie dient hiermee rekening gehouden te worden.

BIJLAGE 1

ONDERZOEKSVRAGEN EN BRONNEN

ONDERZOEKSVRAGEN

1. **Voldoet het camerabeleid in Hilversum aan de hiervoor geldende uitgangspunten?**
 - a. Aan welke uitgangspunten voor rechtmatig gebruik moet cameratoezicht voldoen?
 - b. Is het proportioneel, dat wil zeggen staat het in verhouding tot de heersende problematiek?
 - c. Is het subsidiair, is het het best passende middel voor het probleem?
 - d. Wordt voldaan aan de voorwaarden ten aanzien van de privacybescherming van burger?

2. **Hoe worden de camera's gebruikt om de veiligheid te bevorderen?**
 - a. Wordt er gericht gesurveilleerd met camera's?
 - b. Wordt er sneller gereageerd op incidenten met het gebruik van camera's?
 - c. Wordt er beter samengewerkt met veiligheidspartners als gevolg van het gebruik van camera's?
 - d. Hoe verhoudt de inzet van camera's zich tot het flankerend beleid om uitgaansgeweld tegen te gaan?

3. **Welke effecten zijn waarneembaar?**
 - a. Welke veranderingen signaleren professioneel betrokkenen?
 - b. Welke veranderingen signaleren het uitgaanspubliek en omwonenden?
 - c. Zijn er in de incidentenregistraties van de gemeente aanwijzingen dat het cameratoezicht meerwaarde heeft?

4. **Zijn er ontwikkelingen die aanleiding vormen tot het aanpassen van het cameratoezicht?**
 - a. Zijn er wijzigingen in de omvang of het type overlast?
 - b. Is er sprake van verplaatsingen van de overlast?
 - c. Zijn er verwachte demografische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische ontwikkelingen die de noodzaak van cameratoezicht in de nabije toekomst beïnvloeden?

BRONNEN

- *Documentenanalyse*

Op basis van de literatuur maken we een theoretisch overzicht over cameratoezicht en de voorwaarden voor rechtmatig gebruik. Ook brengen we in deze fase het flankerend gemeentebestuur op het gebied van veilig uitgaan in kaart.

- *Incidentenregistratie gemeente Hilversum*

In de incidentenregistratie bekijken we het aantal overlastincidenten in het gebied waar camera's hangen en analyseren we de ontwikkelingen door de tijd. We vergelijken de gegevens met de gegevens die in voorgaande jaren zijn verzameld.

- *Interviews uitvoeringsprofessionals en deskundigen*

In interviews met veiligheidsprofessionals kregen we een beeld van de manier waarop wordt gesignaleerd, samengewerkt en opvolging wordt gegeven aan cameratoezicht. Ook inventariseerden we in deze gesprekken eventuele toekomstige demografische ontwikkelingen en de meerwaarde van aanvullende maatregelen die van invloed kunnen zijn op (de uitvoering van) het beleid. We spraken de volgende personen:

- Danny van Ballegooijen, Gooiland Beveiliging
- Henny Brunekreef, zelfstandig adviseur

- Niels Diemel, horecaondernemer
- Willem-Jan Hoiting, Politie
- John de Jong, gemeente Hilversum
- Jan Hagen, Gooiland Beveiliging
- Edwin Spitsbaard, horecaondernemer en voorzitter KHN, afdeling Hilversum
- Marco De Wit, PPS Security

- *Interviews met uitgaanspubliek en bewoners*

Om een indruk te krijgen van de impact die de camera's hebben op de ervaren privacy én de veiligheidsbeleving van het uitgaanspubliek, hebben we op een uitgaansavond 60 enquêtes afgenomen bij het uitgaanspubliek. Daarnaast hebben we bij 28 bewoners woonachting in en om het uitgaansgebied een enquête afgenomen.